

JEŘÁBEK LESNÍ (*Bonasa bonasia*)

Taxonomie

Říše: živočichové (*Animalia*)

Kmen: strunatci (*Chordata*)

Třída: ptáci (*Aves*)

Řád: hrabaví (*Galliformes*)

Čeleď: tetřevovití (*Tetraonidae*)

Rod: jeřábek (*Bonasa*)

V ČR druh **PŮVODNÍ**

Stupeň ohrožení

- dle IUCN: celosvětově **málo dotčený druh** (Least Concern - LC)
 - současný populační trend: klesající
- dle Červeného seznamu obratlovců ČR je to druh **zranitelný** (VU)

Ohrožující faktory

Citlivě jej ovlivňují změny v krajině a fragmentace stanovišť, rušení člověkem při provozování některých aktivit, jako je jízda na čtyřkolce v přírodě, snowboarding apod.

Legislativa

- dle Zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, se jedná o druh, který **není možné** obhospodařovat lovem
- dle Vyhlášky ministerstva životního prostředí České republiky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny je jeřábek lesní řazen do kategorie **silně ohrožený druh**

Popis

Je to nejmenší zástupce z tetřevovitých, velikostí odpovídá koroptvi polní, vrch těla je černohnědý a šedý s bílými puntíky a černou páskou na konci ocasu. Samec má na hlavě krátkou chocholku a černou skvrnu na hrdle. Samice má hrdlo bílé.

Rozšíření

Jeřábek lesní je rozšířen především v severní části Evropy a zasahuje odtud do jižních částí (sever Itálie, Albánie a Řecko). Evropská populace čítá kolem 3 mil. párů. Na území ČR se vzácně vyskytuje v horských lesích, nejsilnější populace žijí na Šumavě, v Novohradských horách a Blanském lese, dále je výskyt zaznamenán v Jeseníkách a

Beskydech. V letech 2001 až 2003 byly počty na území republiky odhadovány na 900-1800 párů. Areál rozšíření se táhne dále až na východ k Japonsku.

Biotop

Vyhledává starší jehličnaté, listnaté a nejčastěji smíšené lesy ve středních a vyšších polohách. Důležitou podmínkou je bohaté keřové patro, tvořené např. lískou nebo olší, jejichž semena jsou důležitou složkou jeho potravy.

Ekologie

Jeřábek lesní je monogamní druh. Pár se drží spolu do podzimu společně s loňskými mlád'aty. Samci jsou stálí, značně teritoriální a své okrsky si označují pískáním a hlasitými údery křídel. Samci tokají na zemi nebo na nižších větvích. Jarní tok probíhá od poloviny března do začátku května. K hnízdění dochází od dubna do konce května. Hnízdo se nachází na zemi ve vegetaci v důlku. Samice snáší 8 až 10 žlutých vajec s hnědými skvrnami, na kterých sedí sama po dobu asi 23 dnů. Mlád'ata jsou nekrmivá a rodiče je vodí ještě asi 3 měsíce.

Potrava

Živí se převážně rostlinnou složkou (pupeny, jehnědy, bobule). Kuřata se živí převážně bezobratlými, jako jsou mravenci, drobní brouci a pavoukovci, dospělí se živí drobnými živočichy jen v malé míře v létě.

